

Т. О. Шматковська Напрями удосконалення облікового процесу операцій з основними засобами на виробничому підприємстві / Шматковська Т. О., Ракуцька О. М. // Матеріали за 9-а міжнародна научна практична конференція «Новината за напреднали наука». – 2013. – Том 8. Икономики : София. «Бял ГРАД-БГ» ООД. – С. 14–16.

**К. е. н., доц. каф. обліку і аудиту Шматковська Т. О.,
магістрант Ракуцька О. М.**

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

Напрями удосконалення облікового процесу операцій з основними засобами на виробничому підприємстві

У зв'язку із перманентними змінами законодавчого забезпечення облікового процесу операцій з основними засобами, виникає необхідність і в удосконаленні діючої моделі синтетичного і аналітичного обліку цих активів господарюючого суб'єкта.

Так, важливо, що витрати на ремонт основних засобів складають значну питому вагу у структурі собівартості продукції, тому підприємство зацікавлене в якісному обліку та контролі цих витрат. Але існуючим Планом рахунків [3] не передбачено окремого рахунку для обліку таких витрат. Існуючий порядок обліку не дозволяє підприємствам накопичувати інформацію про витрати на ремонт та розподіляти їх за періодами, до яких вони відносяться.

Деякі суперечливі аспекти у веденні обліку основних засобів вносить ПСБО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», в якому висвітлено питання переведення об'єктів основних засобів у товари. Цей процес дуже специфічний і суперечливий. Відповідно до п. 6 зазначеного вище стандарту необоротні активи, група вибуття, які визнані утримуваними для продажу, припиняють визнаватися у складі необоротних активів. На нашу думку, протиставляти необоротні активи та групу вибуття не зовсім логічно, так само як виділяти групу вибуття в окрему статтю балансу, тим більше створюючи при цьому окремий його розділ (IV активу балансу).

Немає підстав створювати спеціальний розділ балансу для відображення групи вибуття. Адже це можуть бути (крім основних засобів) ще й оборотні активи [1; 2].

З метою уникнення суперечностей у веденні обліку нами запропоновано відображати основні засоби, утримувані для продажу, на субрахунку 109 «Інші основні засоби», а для відображення доходів і витрат від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу, використовувати субрахунки 977 «Інші витрати звичайної діяльності» та 746 «Інші доходи від звичайної діяльності», замість 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів» та 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів».

У ПСБО 7 «Основні засоби» [4] у загальному вигляді висвітлюється питання обліку витрат на поліпшення основних засобів. Усі витрати накопичуються на субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» і після закінчення проведення поліпшення основних засобів списуються у дебет необхідного субрахунку рахунка 10 «Основні засоби», збільшуючи при цьому їх первісну вартість.

Проте, у зазначеному вище стандарті чіткого визначення відображення ремонту на рахунках бухгалтерського обліку не існує. Вважаємо необхідним для обліку витрат на ремонт основних засобів ввести рахунок 29 «Ремонт основних засобів» та відкрити до нього субрахунки 291 «Поточний ремонт основних засобів» та 292 «Капітальний ремонт основних засобів». За дебетом рахунку протягом звітного місяця запропоновано відображати всі витрати на ремонт основних засобів, у кінці місяця за кредитом – списувати витрати за закінченим ремонтом основних засобів на витрати підприємства за місцем використання об'єкта. Таким чином, дебетове сальдо рахунку 29 «Ремонт основних засобів» буде показувати витрати на незавершений ремонт основних засобів, яке рекомендовано відображати у другому розділі активу балансу. Такий підхід до складу статей другого розділу дає можливість деталізувати незавершене виробництво та інформувати користувачів про незавершений ремонт основних засобів, що корисно для якісної та реальної оцінки активів підприємства.

З метою підвищення аналітичності обліку нами запропоновано відкривати до рахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» аналітичні рахунки третього порядку за каналами надходження об'єктів основних засобів: створення власними силами (господарським чи підрядним способом); придбання за гроші; безоплатне отримання основних засобів; отримання у вигляді внеску до статутного капіталу; отримання в обмін. Така інформація може бути використана для управління підприємством та для аналізу каналів надходження основних засобів на підприємстві.

Отже, підсумовуючи зазначимо, що процедура обліку основних засобів є досить складною та суперечливою. Недоліки національного законодавства у сфері бухгалтерського обліку створюють перешкоди для стандартизації та оптимізації обліку на підприємстві. Бухгалтерський облік основних засобів потребує удосконалення в методико – організаційних аспектах, а також узгодженості законодавчо – нормативних документів. Крім того, у ПСБО 7 наявні істотні розбіжності із міжнародними стандартами. Тому запропоновані шляхи удосконалення бухгалтерського обліку основних засобів дозволять гармонізувати вітчизняний облік з міжнародними стандартами та зменшити невідповідності й проблемні питання обліку цих активів на підприємстві.

Література:

1. Власюк Г. В. Облік основних засобів та рекомендації щодо його вдосконалення / Г. В. Власюк // Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. - 2010. - № 5. – С. 126 – 129.

2. Моссаковський В. Невирішені питання обліку непоточних активів / В. Моссаковський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. - № 5. – С. 17 – 28.

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями). Інструкція про застосування. – К. : КНТ, 2009. – 144 с.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» / Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00>.